

A Higgs-bozon története – Sean Carroll: The Particle at the End of the Universe – könyvdíjat nyert

A Higgs-bozon utáni több évtizedes vadászat története elnyerte Nagy-Britannia 2013. évi Royal Society Winton Prize díját, amely 25 000 fontos pénzdíjjal jutalmazza a nagyközönség számára készült legjobb tudományos ismeretterjesztő könyvet. *Sean Carroll The Particle at the End of the Universe* (Részecske a világ végén) című műve körvonalazza az elméletet, amely megjósolta e részecske létezését, majd leírja felfedezésének végső momentumait, továbbá vázolja, hogy mit is jelent a Higgs-részecske a jövő generáció fizikusai számára.

Sean Carroll a Caltech elméleti fizikusa, természetesen a címet nem szó szerint érti, a Higgs-részecske nem kozmológiai távolságokban „garázdálkodik”. Valójában a világ megmagyarázható végéről van szó, a megértés utolsó darabjáról arra vonatkozóan, hogyan működik az anyag, amelyből mindennapi világunk felépül.

Sok kiváló népszerű könyv született már a Higgs-bozonról, de Carroll mellett szól, hogy képes volt a részecske felfedezéséről is részletesen beszámolni. Ugyanakkor nagyszerű és a karosszékben ülve kényelmes bevezetés a tudományba. Az elméleti eredmények bemutatása sorra veszi a nagy neveket, akik megteremtették a Higgs-részecske megértésének alapjait, majd Carroll továbblép a természet szimmetriáinak áttekintésében és a felfedezés jelentőségének ismertetésében.

Érdekeséggé válhat megemlíthető, hogy a díjra javasolták még *Tim Birkhead Bird Sense* (Madár-ösztön), *Enrico Coen Cells to Civilization* (A civilizáció sejtjei), *Charles Ferynbough Pieces of Light* (Fénydarabkák), *Caspar Henderson The Book of Barely Imagined Beings* (Az alig elképzelhető lények könyve), valamint *Callum Roberts Ocean of Life* (Az élet óceánja) című művét is.

<https://www.sciencenews.org>

Kína Chang'e-3 űreszköze leszállt a Holdra

A legénység nélküli Chang'e-3, vagyis Holdistennő-3 leszállóegység – fedélzetén a Yutu holdjáróval – leszállt a Hold Mare Umbrium területén, nem messze a Sinus Iridum területén kiválasztott leszállási helytől. Az 1200 kg össztömegű holdszondát 2013. december 2-án egy Hosszú Menetelés-2F rekétával indították útjára. A 112 órás utazást követő december 14-i sikeres leszállás következtében Kína a harmadik ország, amely járművet tudott a Holdra juttatni, és az első, akinek ez 1976 óta sikerült.

A Chang'e-3 az Esők Tengere, vagy más néven Mare Umbrium északi részén szállt le, kissé keletre a tervezett helytől a Szivárvány-öbölben vagy más néven Sinus Iridumban.

A leszállás után kicsivel több mint hét óra múlva a 120 kg tömegű Yutu, azaz Jáde Nyúl holdjáró kigördült a Hold felszínére. A hatkerekes holdjáró az égitest ásványait fogja vizsgálni, de távcsővel és kamerákkal is fel van szerelve, hogy az űrben található csillagászati objektumokat – továbbá a Föld magnetoszféráját – is meg tudja figyelni.

<https://www.sciencenews.org>

A Yutu rover legördül a Chang'e-3 fedélzetéről.

Szerkesztőség: 1121 Budapest, Konkoly Thege Miklós út 29–33., 31. épület, II. emelet, 315. szoba, Eötvös Loránd Fizikai Társulat. Telefon/fax: (1) 201-8682

A Társulat Internet honlapja <http://www.elft.hu>, e-postacíme: mail.elft@gmail.com

Kiadja az Eötvös Loránd Fizikai Társulat, felelős: Szatmáry Zoltán főszerkesztő.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. A szerzőknek tiszteletpéldányt küldünk.

Nyomdai előkészítés: Kármán Stúdió, nyomdai munkálatok: OOK-PRESS Kft., felelős vezető: Szatmáry Attila ügyvezető igazgató.

Terjeszté az Eötvös Loránd Fizikai Társulat, előfizethető a Társulatnál vagy postautalványon a 10200830-32310274-00000000 számú egyszámlán.

Megjelenik havonta, egyes szám ára: 800.- Ft + postaköltség.

HU ISSN 0015–3257 (nyomtatott) és **HU ISSN 1588–0540** (online)